

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esce de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fôiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 15 fl. sup. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatoriã. Se prenumera la postale a. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de facare publicare. Fara depunerea acestui pretiu înainte nu se voru mai primi publicar

Nr. 80.

Brasiovu, 9. Octombre 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Comitetulu permanentu.

In unulu din Nrii Gazetei unu corespondinte din comit. Hunedórei mustra pe comitetulu permanentu alu romaniloru transilvani, cumuca acelasiu cu ocaziunea adunarii comiteteloru séu comisiuniloru séu mai bine corpuriloru reprezentátore ale comitateloru si districteloru nu a datu nici unu felu de instructiune, nici unu indereptariu, dupa care membrii romani ai acelor comisiuni se se fia potutu intoemi pentrucá se nu comita vreo eróre. Alte corespondentie particulare venite din alte parti invînie intru asemenea pe acelasiu comitetu permanentu dicéndu'i ca elu — d ó r m e !

Óre inse au acei DDni corespondinti dreptu de a mustrá in susu atinsulu intielesu pe comitetulu permanentu romanescu? De'lu au de nu'lu au, atatu remane mai pre susu de orice indoiéla, cumuca intrebarea e la loculiu seu si cá se cuvine a i se dá unu respunsu; eara fiinduca intrebatiunile s'au indereptatu catra organele publicitatii, acestea au se respunda aceea ce sciú si ce potu.

Este prea adevratu, cumuca comitetulu permanentu alesu de catra conferinti'a nationala din Januariu 1861 nu mai da semne de viétia. Si care se fia óre caus'a acestei amortieli séu déca mai voiti, nepasari? Din mai multe un'a si buna: pentruca comitetulu permanentu intru intielesulu strinsu alu cuventului la noi nici ca esista. Cumu se póte acésta paradocsia? Eata cumu.

Comitetu, consiliu permanentu se numesce atunci, candu unu corpu mai numerosu de reprezentanti, ai unei tieri, natiuni séu ai unui statu, adica o dieta, unu parlamentu, unu congresu alege si denumesce pe membrii comitetului cu acea indatorire si insarcinare apriata, cá ei, pre catu timpu corpu celu reprezentativu mai mare nu vrea ori nu se póte aduná, se remana pururea la unu locu, se se adune si se consulte impreuna ori candu interesulu comunu va fi cerendu acést'a dela ei, se conduca tóte afacerile cate numai s'au lasatu in competinti'a si grij'a loru ne trecundu nimicu cu vederea. Acésta definitiune inse nu se póte dá comitetului nostru nationalu. Lasamu cá membrii aceluasi s'au alesu din capulu locului din diferite parti ale tierii, in catu tocma de atunci se potea provedé, ca aceiasi séu nicidecumu séu fórté puçini voru fi in stare de a se aduná la unu locu, dar' apoi si din acei membrii, carii pe la Jan. 1861 se aflá cu locuinti'a in Sibiiu séu pe aprópe, indata dupa cateva septemani seu luni se stramutara care in catrau, pentru ca cei mai multi re'ntrara in posturi publice de ale tierii, unde earasi nu numai statulu, ci si mai virtosu natiunea nóstra avea trébuintia neaparata de dumnealoru, atatu la gubernu catu si pe la tienuturi. Despre adevurul acestoru cuvinte se póte convinge oricine va rearuncá o cautatura fugitiva preste siedintiele din urma ale conferintiei nationale din 1861, coprinse in protocolulu aceleia.

Deci déca starea lucruriloru erá acésta, cumu se potea óre pretinde cá comitetulu nationalu se fia permanentu? Erá óre cu putintia cá membrii aceluasi se se adune la tóta suflarea de ventu?

Si cu tóte acestea noi potemu asigura pe publiculu nostru, cumuca acea parte a membriloru comitetului, care nu a fostu prea departata de loculiu adunarii destinate pentru elu, in decursulu anului 1861 sia indeplinitu datorinti'a in cugetu curatu si cu destulesacrificii de timpu si de avere; dicemu inadinsu si de avere, pentruca ei n'au avutu a trage diurne de nicairi, bunaora cá deputatii natiunii sasesci s. a. Adevratu ca lucrarile de atunci ale comitetului nu s'au prea bucinatu in lumea larga, eara acésta nu s'a intemplatu din cause pe care numai istori'a va avé a le justificá órecandu si va constatá totuodata, cumuca acelu comitetu a folositu multu causei nationale. Au fostu inse si unele timpuri si locuri, candu si unde intieleginti'a nóstra din unele tienuturi delaturandu orice indereptariu si conducere a lucratu cumu a sciutu ea, a tramisu adrese si deputatiuni dupa cumu aflá cu cale si intru intielesulu in care i se parea ei mai salutariu. In asemenea casuri comitetulu tocma de ar fi fostu si permanentu, nu o ar fi potutu intimpina decatu numai cu inriurinti'a sa morala, eara acésta anca numai déca ar fi fostu priimitu si numai pana unde ajungea misiunea comitetului priimita dela conferintia nationala.

Se ne aducemu aminte, ca parol'a de di a romaniloru transilvani a fostu: Congresu séu Dieta; prin urmare si problém'a principala spre a carei deslegare avea se concurga si comitetulu fusese totu acésta. Spre acestu scopu mai virtosu s'au compusu petitiuni, s'au tramisu in susu de repetite ori deputatiuni. Amu vediutu inse cu totii, ca necumu se'ia statutu comitetului prin putintia de a mediuloci implinirea unei séu alteia din acelea doua dorintie, dara nici insusi gubernulu nu s'a simtitu in pusetiune de a deschide diet'a in Transilvani'a, eara concederea unui congresu nationalu romanescu nu o aflá, precumu bine sciú, nicidecumu la loculiu seu. In locu de acestea gubernulu centralu privindu la involburat'a stare a tieneturiloru tierii, la trist'a ne'ntielegere domnitórie intre cele trei natiuni transilvane, cumu si la o multime de alte impregiurari, care ne sunt la toti in memoria própseta, dupa a sa opiniune aflá de trébuintia a re'ntroduce unu felu de dictatura.

Ei, bine, toti carii au salutatu istori'a numai din usia, si toti carii au avutu desastrulu de a petrece vreedata numai 24 óre in vreo anarchia de asiá numitii Kortés, va sci ce însémna in asemenea timpuri dictatur'a. „V'amu lasat timpu de unu anu (20. Oct. 1860. — Oct. 1861) pentrucá se ve consultati si se disputati, se concertati voi intre voi tóte popórale ardelene; nu v'ati potutu intielege, ba unii din voi au cerutu gendarmisi batalióne asupra celorulalti. Stati pe locu: eu ve voiu impacá déca nu de buna voia, de frica, eara mai nainte de tóte ve impunú tacere generala. Intr'aceea fiinduca mai virtosu in comitatele, districtele si scaunele in care anca totu mai lucrésa aluatulu vechiului feudalismu, asupra careia se relupta elemintele democratice, adunariile vóstre au fostu prea sgomotóse si amerintiátore, eata ve trimitu instructiuni provisorii dictate de mine, dupa care voiescu si demandu a se reorganisé aceleasi.“

O dictatura séu priimita de buna voia de conce-

tatiuni statului intru intielesulu anticu (si dupa cumu nu asiá de multu o incuviintiá in principiú si D. conte Joanu Bethlen sen.) séu impusa de unu gubernu carele nu soie de gluma si nu vrea a se compromite prin slabitiunea sa, nu mai suferi pre catu tiene puterea sa nici unu felu de „uu vréu asiá, nu'mi place pe dincolo, s'ar potea si altumintrea;“ oi ea díce: Acumu se nu'mi mai murmurati nici un'a; voi v'ati incercatu a ve regulá afacerile si a ve impaciui diferintiele; precumu v'amu lasatu eu atunci de capulu si de voi'a vóstra, intocma voiescu cá se me lasati si voi pe mine, se incercu si eu ceea ce sciú si aceea ce'mi spune mintea mea; de voiú scóte séu nu la capateiu, istori'a e judecatórea mea cá si a vóstra, urm'a va alege; eara pana atunci se taceti „si se ve supuneti la dispusetiunile mele si — punctum. —“

Se punemu domniloru man'a pe cugetu si se negamu de se póte, ca in decursulu acestui anu, in care ne aflamu astadi, starea lucrurilor nu ar fi fostu cea adumbrata aici. Eará in acestea impregiurari, ce se potea cere dela unu comitetu nationalu toema si in casu, candu acelasiu ar fi fostu permanentu, eara nu respanditu prin tóte unghiurile tierii?

Se punemu inse ca desu numitulu comitetu ar fi fostu in adeveru permanentu si pentru a. 1862, si ca ar fi statulu in competinti'a lui de a se ocupá cu aplicarea susu atinse-loru instructiuni provisorie, — óre inse nu ar fi fostu mai cu sfatu astadata de a lasá pe tóta intieleginti'a nóstra superióra si mijlocia prin urmare si pe poporu fara nici o informatiune si indireptariu ce ar fi fostu se ésa din vreunu centru órecare, buna óra dela comitetulu permanentu? Scimu cu totii ca noi romanii inca punemu mare temeiu pe autonomi'a municipalitatiloru; cunóscemu asemenea catu de amaru si durerosu ne vine, candu compatriotii nostrii de alte nationalitati ne plesnescu in faciá, ca poporulu romanescu si chiaru barbatii sei cei luminati se iau orbescé dupa cate unu archiereu séu dupa doi trei demagogi, in catu din cuventulu acelorasu nu esu. Pentru astadata dumnealoru orice, alta, numai asiá ceva nu. De candu au esitu instructiunile organizatóre de tienuturi, archiereii isi vediura de alte griji si neplaceri ale loru, eara asiá numitii demagogi numai catu tradusera acelea instructiuni in romanescé pentru foile romanesci, eara dupa aceea se retrasera cu totul la o parte, cá si cumu nici n'ar fi fostu in tíera vediendu'si, de alte necesari ale loru, eara prin organele publicitatii ocupanduse candu cu starea scóleloru, candu cu economi'a si cu comerciulu, cu cestiunea drumurilor de feru, cu conservarea paduriloru, cu arte si espusetiuni si cu alte multe de clas'a acestora, eara politic'a o lasara pana acumu cu totul in grija altor'a.

Si care a fostu rezultatulu acestui anu de tacere cu privintia la romanii ardeleni? Celu care voiesce a'lu cunóscé mai deaprópe, se nu'si pregete a culege la unu locu tóte protocólele comiteteloru de tienuturi, cate au decursu pana acuma si din acelea isi va potea face o icóna interesantá destulu pentrucá se sio pastreze intre souvenirile anului curgatoru.

— Mai. Sa c. r. apostolica, dupa cumu ni se scrie, s'a induratu preagratosu a reactiva pe D. Dr. Vasits de consiliariu scolariu pentru scólele gr.-orientale in Transilvani'a.

— Mai. Sa s'a induratu a redica pe D. Constantin H. Poppu de Böhmstetten din Vien'a la gradu de baronu.

— Totu in dílele acestea se inaltá D. comisariu de financia clas'a II-a Damian Datcu, la comisariu de clasa I-a prin ministrulu de financia.

Brasiovu 21/10. In septeman'a acésta se tiene tergulu de tótna alu Brasiovului; cá eri si adi inse in alti ani era piati'a tergului de vite plina, pecandu acumu e góla si nu prognostica unu tergu de vite ínsemnatu, nici vendiatori, dar nici cumparatori nu se adunara pana acumu. Vomú vedé si mane a trei'a dí ce esponenti de dare avere se voru mai redica. —

Adi in 22. tergulu de vite e atatu de miserabilu, incatn intr'o di de tergu de septemana anca am vediutu asemenea; vite cornute pucine, cai mai lipsescu cu totul, vite marunte cá 'n palma, cumparatori afara de macelarii brasioveni nu se arata. Ce e caus'a? — Lips'a baniloru, oaci speculantii ce avura ceva parale se dusera se cumpere vinu cu ele prin Ardealu.

— Aséra ni se rosi dintr'odata cerulu de catra resaritu. Unde arde? — Vam'a din Timisiu, era respunsulu, candu astadi audimu, ca padurea Timisiului arse infricoziatu si déca ploia de asta diminétia nu a potolitu foculu, totu póte, ca anca mai arde.

TELEGRAMU. „Gherla 20. Oct. Asesorulu de sedria Sipotariu, pentru ca aperiá diplom'a imperatésca si instructiunea (?) neascultatu, in pedépsa, se strapuse din Doboca. Desamagire generala amara.“

Cumu se ne potemu esplica scirea acésta? Ore earasi dela M.-Osiorheiu se faciá ataculu? Si se póte, cá elu se nu fia desaprobatu de gubernu? Asteptamu deslucire mai pe largu; ca totu telegramulu e enigmaticu.

Consiliariu de scóle.

— Ne imbucura multu scirea despre reactivarea D. Dr. Vasits de consiliariu scolariu, fiinduca prin faptululu acesta ni se da unu felu de garantia, ca sórtea scóleloru gr. res. earasi va poté infiori, dupa regresulu de vr'o 2 ani; déca inse nu s'a denumitu si pentru romanii gr.-catolici consiliariu de scóla chiaru nici acumu, candu trist'a esperiintia ne uda faci'a cu riuri de lacrimi, ca suptu intregu timpulu absolutismulu scólele romaniloru gr.-cat. din lips'a unui cons. scol. romanu si cu dorere pentru inaintarea generatiunei natiunei sale, — devenisera mai de proverbiiu si demne de tóta tanguirea in cele mai multe parti: apoi se scie colo susu, Domnii dela carm'a statului, ca nemica nu ar indigna, supera si despera pe intregu poporulu gr.-cat. din Transilvani'a, decatu anca o proba instrinatória, cá cea de pana acumu, ad. se se concreza numai unui strainu de si catolicu deslegarea problemei celei mai de capetenia a natiunei, care e redicarea de scoli si punerea unui fundamentu de organizare mai duratoriu si mai solidu pentru institutiunea poporului, si pentru edificarea moralitatii lui, si se fia prea incredintiati, ca cu nemic'a n'ar poté stricá mai multu referintieloru amicabile si simpatice intre romano si gr.-catolici, cá o mesura cá acésta, ce ar striga apoi si respaltire la ceru. De ce? Eaca de ce: Lasamu, cadesolat'a stare in care se afla scólele romane gr. cat. in Ardealu rechiamá cea mai de aprópe grigia a gubernului asia, incatu inaltu acesta e moralicesce indetoratu a nu lasa nemica necercatu, spre a vindeca si ran'a acest'a prin mediulócele cele mai seure si mai indulcitorie, — dar apoi — de ce se nu o spunemu pe faciá? Magiarulu, germanulu séu sasulu aici anca nu a ajunsu a fi cosmopolitu in sensulu stric-tisimu neci pe atata pe catu e romanulu; apoi simpatia re-legiunara si confesionala in tíer'a nóstra, unde dupa lege dominá numai eri principiulu nationalitatii „Unio trium nationum“ neci odatanu fú singura punctu de plecare la facendele barbatiloru de diverse confesiuni, ci motivulu lucrarii loru a esitu mai multu din predomnirea simpatiei catra nationalitatea loru. — Unu romano-catolicu din Ardealu, magiaru séu germanu séu si romanu renegatu totu atata neci odata nu va lucra cu acea dorere de anima pentru cultur'a poporului romanu, fia acesta chiaru si catolicu, cu care ar lucra unu romanu cu dorere. — Déca magiarulu nu crede acésta, cérasu consil. de scóla germanu, séu germanulu pe unulu magiaru si credu ca se voru convinge. Romanulu e mai cosmopolitu, elu ori unde 'si face scrupulu de consciintia pentru acurat'a implinire a obligatiunei impuse. Deci, si déca din economia de statu s'ar decide se fia numai unu consil. scol. cat. in Ardealu, apoi candu s'ar denumi acelasi ear dintre rom. cat., ar striga respaltire la ceru, si apoi pe pamentu ar casiuna o trista decadere a gr. catoliciloru romani. — Dar' acésta economia materiala ar' trage dupa sene unu resultatu si mai tristu si daunatiosu si rom. si gr. catoliciloru din Ardealu, pent-uca e preste tóta potinti'a omenésca, cá unu singuru consiliariu scol. se póta impleni olegamintele cele multifarie si ramurite in trei die-cese, ci naturalminte elu ar face numai ee iar sta prin potentia si mai antaiú, ear naturalminte, pentru cei de cari ilu dóre mai deaprópe. — De ce au remasu romanii gr. cat. in restimpu de 12 ani cei mai indereptulu tuturoru confesiuniloru cu scólele si institutele? — Respunsulu e, chiaru, pentruca n'au avutu consiliariu scolariu din natiunea s'a. Dar celelalte confesiuni de ce stau mai bine in punctulu acesta? — Pentruca ele au avutu barbatii doriloru sale. — „Veritas odium parit“, inse numai la dusimani adeverului si la cei ce nu precepu, ca e mai pecatu a tacé decatu a vorbi, candu din tacere ar resulta mai multu reu, decatu din franchetia sincera. — Eu inse mai marturisescu, ca le diseiu acestea chiaru din anim'a si din camar'a opiniuniloru natiunei si confesiunei mele, de care sumu prea si fórte bine informatu, ca e resolvata la órice, — numai sa'si aiba propriulu cons. scolariu de natiunea s'a. — Nu se multumesce cu neci o alta suplinitura séu representare prin comisiuni, — decatu numai dupa ce 'si va avé consiliariulu ei scolariu. —

Aeque pauperibus prodest, locupletibus aeque:
Aeque, neglectum, pueris senibusque nocebit. R.

Din comitatul Dobocci. Urmare.)

In 26. séu in siedintia a doua dupa verificarea protocolului B. Banfi presedintele comisuni denumite spre a examina adresa séu reprezentatiunea fratilor magiari refera, ca comisiunea afla cu cale a delatura testulu reprezentatiunei incredintiate spre examinare si formulata dupa parerea comisuni mai corespunditoria si mai multiamitoria si pentru romani. Dupa ce si gatare cele de referatu ceru cuventu Dnulu Bologa si luandu in mana, acea reprezentatiune dise: Ca fiindu cu ea chartia conceputa in limb'a magiara, dupa oe nu pote presupune, ca toti romanii potu se o pricepa de adiusu e de parere, ca innainte de ce s'ar lua la pertractare se se traduca si in limb'a romanesca. Romanii lu partinira si fratii magiari inca se invoira; ér Dnulu supr. comite o concediú unei comisuni sub presidiulu Dlui Bohetielu, ca se o si traduca.

Fiindu ca cu verificarea protocolului siedintiei d'antaia se petrecu multu timp si trecura 3 ore dupa media siedintia a 2-a inca s'a incheiatu.

Date statistice forte interesante pentru calculatori.

Bugetulu specialu alu ministeriului de resbelu austriacu cuprinde 333 de foliante, noi scotemu din elu 1. ordinariulu armatei pe uscatu, care are; 3 maresiali campestri, 9 gen. de artileria, 59 loc. mar. camp., 112 gen. maiori, 243 coloneli, 267 v. coloneli, 634 maiori, 12,497 oficiri, 32,986 suboficiri de lupta, 218,383 feciori luptaci, 5672 suboficiri si 16,928 feciori disponibili, 16,021 servitori de oficiri, 51,209 invalidi, 12,212 pensionisti, 25,275 cai usiori sub siea, 12,604 cai grei de calaritu si 5534 cai tragatori.

2. Ecstraordinariulu sta din: 1 gen. de artileria, 4 l. m. c., 4 gen. m. 18 coloneli, 10 v. coloneli, 38 maiori, 1701 oficiri, 4127 suboficiri de lupta 70,277 feciori ordinari de lupta, 940 suboficiri disponibili, 14,717 fec. ordinari disponibili si 17,569 cai.

Intrég'a suma ordinaria receruta pe anu pentru armata continentală è 91 milioane si estraord. 26.800,000 fr. Ordinariulu si estraordinariulu comptatu la olalta é pentru deregatoriele armatei 4.638,966 fr. institutele de armata 28.656,528 fr., militia 71.574.698 fr., spelele generali a le armatei 14.470,451 fr. granitia militara 4.709,162 fr., pentru voluntiri 1.084,000 fr.

Din celelalte rubrici speciali mai anumeramu: spelele recerute pentru materialulu de artileria si munitiune ad. 150 bucati de tievie de tunuri trase, cu implotura indereptu, de deosebitu calibru de'mpreuna cu lafite si cardine, munitiune de tunu, pentru cate unulu per 9500 fr., pentru tunari'a de asediare si intaritari noua 1.425,000, indemnizare pentru lafitele si cardinele ce se petrecu 200.000 fr., pentru producerea de 100 tievi de tunuri puscatoare cu bumbacu de'mpreuna cu apertinentii 200000 fr., provisiune de plumb 150000, capusule de puscii (20.000,000) 80,000 personalulu inmultitu pentru producerea estraordinaria 20,000 perdere de bani 100,000, pentru decorarea arsenalulu 20,000 pentru intocmirea fabricei de pulbere de pusca in Stain 40,000, pentru latirea fabricei de puscatu cu bumbacu in Neustadiu „W. Neustadt“ 20,000 fr., Redactiunea lui „Mil. Zeitschrift“ Gazeta militara 9967 fr. —

Chronica esterna.

Bucuresci, 31. Oct. Dintre cele mai insemnate eveneminte in Bucuresci se numera modificarea facuta acumu de prospetu in ministeriu: D. A. Cantacusino a trecut delu ministeriulu de esterne la celu de finantie, si in loculu acestuia trecu ca ministru de esterne D. generariu Jon Ghica; ministru de resboiu s'a denumitu D. J. Florescu.

— Prin decretulu M. Sale Domnitoriulu se conchiamu adunarea oamereloru pe 4. Noembre a. o.

Bucuresci, 1. Oct. 1862. In 26. Sept. se aprobà de Domnitoriulu si in caus'a scololoru la propunerea ministriulu de culte urmatoarele: Regulamentulu pentru servitiulu de inspectiune scolare, precumu si statulu personalulu celu compune, este aprobatu cumu se vede:

Art. I. Spre a pute controla invatiamentulu publicu in tota intinderea si in tote ramificatiunile sale, si a pute gubernulu ave pururea incredere, ca tote legiurile si dispositiunile privitoare la invatiamentulu publicu se observa si se aplica pretutindeni strictu si in spiritulu, dupa care au fostu dictate, se voru numi inspectori scolari, cu indatoririle si atributiunile mai diosu insemnate:

Art. II. Inspectorii se voru numi, toti fara deosebire, de Domnitoriulu, dupa recomandatiunea facuta de ministru culteloru, ca unii ce sunt organe directe ale ministeriulu in controlulu invatiamentulu publicu.

De aceea inspectori se voru fi departati din functiunile lor, indata ce se voru abate dela indatoririle ce li se impun, si voru perde prin reu'a lor purtare increderea ce ministeriulu trebuie se aiba in persoanele lor, pentru ca scopulu acestei institutiuni se fia indeplinitu. —

Art. III. Inspectorii se voru imparti in trei clase si anume:

§ 1. De clas'a I. va fi unu inspectoru superioru, cu indatorire de a inspecta scolele secundarie si invatiamentulu superioru in Bucuresci si Jasi, precumu si internatele statulu, anecate pre lenga scolele secundarie in aceste doue orasie. § 2. De clas'a a doua se voru numi 6 inspectori, cu indatorire de a inspecta fia-care in despartiamentulu ce i se va asecura de catra ministeriu, scolele primarie si secundarie de prin districte, precumu si tote scolele particulare, pensionate private si internate ale statulu. — § 3. De clas'a a treia se voru numi 16 inspectori, cu indatorire de a inspecta scolele satésci, fia-care earasi in despartiamentulu ce i se va fipsa de ministeriu. —

Art. IV. Inspectoriulu superioare va fi datoriu a merge celu pucinu de doue ori pe anu la Jasi, unde va staru celu pucinu in cursu de o luna, si acésta in timpul in care functioneaza scolele, spre a revisui diferitele stabilimente incredintiate inspectiunei sale. — Asemenea elu va inspecta scolele din Bucuresci, celu pucinu la doua luni odata, candu va fi datoriu a face ministeriulu reportu la fiacare 4 luni, dupa rezultatulu inspectiuniloru sale.

Art. V. Inspectorii de clas'a a II-a voru fi datori a inspecta, celu pucinu de trei ori pe anu tote scolele din despartiamentulu lor, si a face ministeriulu reportu despre rezultatulu inspectiuniloru la fiacare trei luni. —

Art. VI. Clasificarea inspectoriloru de clas'a a II-a se va face dupa urmatoarele 6 despartiaminte:

1) Unu inspectoru de clas'a a II-a pentru districtele Mehedinti, Gorgiu, Doljiu, Romanati si Valcea. 2) Unu inspectoru de clas'a a II-a pentru districtele Oltu, Argesiu, Muscelu, Dimbovitia, Prahova si Teleormanu. — 3) Unu inspectore de clas'a a II-a pentru districtele Ilfov, Vlasca, Jalomitia, Buzeu si Braila. — 4) Unu inspectore de clas'a a II-a pentru districtele Rimniculu seratu, Putna, Cuvurluiulu, Tecuciu, Ismailu si Cahulu. — 5) Unu inspectore de clas'a a II-a pentru districtele Bacau, Romanu, Neamtiu, Falticeni, Dorohoi si Botosiani. — 6) Unu inspectore de clas'a a II-a pentru districtele Barladu, Husi, Vaslui si Jasi. (Va urma.)

SITUATIUNEA GERMANIEI.

(Urmare din Nr. tr.)

Acumu in Monacu (München in Bavaria) se tiene o dieta de negociatiuni, la care luara parte deputati din tota Germani'a si Austri'a germana, care e ca o preliminaru pentru adunarea din Francfurtu. Obiectulu desbateriloru e totu de natur'a acésta. ad. se se sustiena reuniunea duaniaria (vamala) priminduse si imperiulu austriacu intr'insa; se se reiepte tractatulu facutu de Prusi'a cu Franci'a, ca unulu ce se tiene mai multu de reuniunea vamala. Din decursulu desbateriloru se stravede, ca planele austriace voru fi aici invingatorie. Acumu se astépta rezultatulu dietei dela Francfurtu defipte pe 28. Oct. si elu va trage unu velu despre viitoriulu incurcalorulu si conflicteloru din Germani'a, care astadi sunt multe si porta unu simburu de o dusimania, ce pote prorumpe in resboiu: Conflictu, ad. intre Prusi'a si Austri'a in privintia reformei confederatiunei, conflictu in privintia reuniunei duaniarie (Zollverein), in privintia tractatulu de negociu franco-prusianu, conflictu in privintia precesei recunoscerei a regatulu Italiei din partea Prusiei, conflictu cu reuniunea nationala, care vrea se unesca germanii fara privintia la hegemonie, ba chiaru cu eschiderea Austriei din Germani'a, conflictu cu principiorii cei mici, cari neci ca se bagu in sema, conflictu in Prusi'a intre partit'a progresiva si cea gubernamentală, care anca au adiusu la ruptura, caus'a holstainiana, cea din Hasi'a scl.

Deci, fiinduca resolvirea causei Germaniei in generalu se privesce mai vertosu de catra partit'a magiara din Ungari'a, care susutiene pasivitatea dela desfacerea dietei inooc, de unu premisu cu inriurintia forte mare la deslegarea causei Ungariei; si fiinduca autonomistii acestia cu semnalulu constitutiunei din 1848, credu, ca Austri'a dupa natur'a diferentieloru ei cu Germani'a si mai vertosu cu antagon'a ei Prusi'a,

nu p^ote esi fara conflicte séu si resboiu din incureaturele a-cestea, decatu numai, déca se va re'nt^orce earasi la dualismulu din 1848, lasandu tierele coronei Ungariei in autonom'a loru administrare si intrandu numai cu provinciile germane din Austri'a in confederatiunea germana, care vrea se iee garanti'a reciproca numai asupra provinciilor germane, eara, nu si asupra intregului imperiu austriacu; in urma fiinduea conflictele Germaniei sunt amenintat^orie si in sinulu ei cum si chiaru in sinulu Prusiei, unde din caus'a ne'voirei casei deputatiloru la primirea proiectatului bugetu alu guberniului pentru armata se si desfacu diet'a in 13. Oct. séra: asia se vorbimu pe scurtu despre acestea conflicte si mai anteu despre pusetiunea de faci'a a Prusiei si despre eventualele ei pregatiri.

PRUSIA se afla in leintru sfasiéta in doue partite, in partit'a liberala, care tiene tare de necalcarea constitutiunei si imbunatatirea ei pe base liberali, si in partit'a gubernului, care vrea imputerirea absolutismului suptu care se suga si ea. Diet'a Prusiei sta din 2 case, una a domniloru, cá si in Austri'a, care consta din aristocrati'a cea mai mare si din creaturele gubernului, alt'a a deputatiloru, cari sunt reprezentantii tienuturilor diverse ale tierii. In a. acesta cadiura alegerile acestoru deputati totu pe pers^one de partit'a liberala; pentruca, audiendu natiunea, ca regele la incoronarea sa 'si puse singuru coron'a pe capu, cá data din grati'a lui Ddiu, si pe reprezentanti'a tierii o primise cu unu acru prea absolutisticu indata dupa incoronare, deci si ea se incordá a-si alege barbatii sei cei mai solidi si mai liberali la acésta dieta. Diet'a se deschise, gubernulu 'si face propusetiunile. Intre altele primescu camerele tractatulu de comerci u incheietu intre Franci'a si Prusi'a fara greutate scl. Acum se propune bugetulu spre desbatere si incuviintiare. Cas'a deputatiloru afla, ca bugetulu e prea pe mare croitu, si venindu la bugetulu pentru armata se spariá de eifr'a proiectata de guvern; si ajutata si de ministri liberali cu o majoritate mai totala nu primi bugetulu. Regele denumesce de ministru primariu pe D. Bismark Schönhausen, unu absolutistu si mare dusimanu alu Austriei si uniunistu si cu sil'a armelor. Acesta inca deslucésce camereloru, ca gubernulu vrea a-si immulti armat'a statat^oria, din caus'a pusetiuniloru din afara —, de care trebue se se ingrigésca Prusi'a! — Reieptarea bugetulu merge in cas'a de susu, unde se desapr^oba si se primesce proiectulu gubernului, carelu tramitu si la cas'a deputatiloru, cá se'lu primésca si ea. Acésta convinsa ca regele cu imultirea militiei statat^orie vrea a-si intari absolutismulu si a slabi natiunea, care are armata in gvardiele sale (Landwehr) si vedindu, ca nici timpulu capitulatiunei militare nu vrea se'lu reduca dela 3 la 2 ani, temenduse de imputerirea absolutismului, reieptá si a dóu'a óra bugetulu cu 237 de voturi, dicundu, ca decisiunea casei Domniloru e in contra constitutiunei, de aceea o dechiara de nula; si ca gubernulu statului nu p^ote se'si derive din acesta decisiune a casei Domniloru nici unu dreptu spre a'si eroga spesele. Vine in dieta min. pres. Bismark, cetesce unu mesagi u alu regelui, prin care e insar cinatu a desface diet'a la 3 óre si chiama pe ambe camerele la castrulu regescu. Se scóla deputatulu liberalu Grabovu si recapituléza drepturile de legislatiune si intóna 3 vivate, pentru regele, de-sta-neclatitu pe basa constitutiunei si pentru constitutiunea in sa „murulu celu ne derimabilu alu libertatii nóstre“. — In curtea palatului o tacere mortuala, militia in giuru, multi membri dietali absentu, se cetesce mesagiulu regelui prin min. Bismark, in care dice regele, ca tractatulu de comerci u franco-prusianu si principiile economice pe care baséza elu voru forma fundamentulu politicei comerciale a Prusiei; arata parerea de reu, ca nu s'a pututu fipsa bugetulu statului pe 1862 prin camere si asia regimulu se afla silitu a continua economi'a statului si fora asiadiarea bugetulu in puterea constitutiunei, simtiendu responsabilitatea, dar si oblegamintea ce o are catra tíera, si imputerirea ce i se cuvine cá rége, si crede ca diet'a viit^oria va incuviintia bugetulu preliminaru.

— Acumu regele se radima in partit'a s'a si in simpatiele Franciei si ale Angliei, si cá se póta reesi cu succesu din pusetiunea acésta antagóna vointiei reprezentantiloru natiunei s'a determinatu a confugi la votulu universalu, caruia si Napoleonu are a-si multiumi absolutismulu seu, si ce e mai batatoriu la ochi, D. de Bismark, min. prim. se va duce la Parisu inainte de ce va publica nou'a modalitate de alegerea deputatiloru dupa manier'a Napoleoniana. Acestea ni le ase-

curéza „La france“ diurn. of. din Parisu; si de aici se póte concheié, ca Prusi'a pasiesce inainte la pregatiri spre a-si trage la sine hegemoni'a in Germani'a cu respingerea Austriei. (Va urma.)

Nru 17. 1862.

CONCHIAMARE.

Conformu §-lui 8 din statutele „Reuniunei F. R.“ se va tiené adunarea generala a Reuniunei la 19/7. Noembre in sal'a gimnasiului rom. ortodocsu din Scheiu in Brasiovu spre darea socoteleloru anuali, — la care se invita prin acésta tóte D. membre ale acestei Reuniuni. —

Brasiovu, 5/17. Octomvre 1862.

S a m f i r ' a d e J u g a ,
Presiedinta.

I N V I T A R E

spre a luá parte la a VII. loteria filantropica de statu, care se infintieza pentru ajutorarea celoru ce au patimutu daune prin inundarea din acestu anu.

De o catastrofa grea au fostu cercetate nu de multu tierele imperiului. Unele riuri au esitu din tiermii loru si au inundatu cu puterea loru cea nimicitóre cetati, sate si campuri. Rapitau cu sine nu numai averi, dar' chiaru si viéti'a ómeniloru. Preste totu loculu pe unde numai au pututu esi, au lasatu dupa sine pretutindene depredari, miserii, lipse, plan-sori, vaiete si amaruri.

Gubernulu si comunitatile au facutu totu ce le a statu in puterea loru spre impedecarea acestei calamitati. Filantropi'a generosiloru confrati iubitori de omenime s'a aretatu si in aceste eveneminte triste in modu fórte stralucitu. Dupa putintia s'a datu ajutoriu. Cu tóte aceste inse, multoru fórte multoru confrati nenorociti, cari cu ochii scaldati in lacrimi cauta catra ceriu, nu li s'a pututu ajutor'a anca pana acumu.

Mai. Sa c. r. apostolica, avendu in vederea estinsiunea si marimea lipsei, careia e a se ajutorá, a binevoitu a ordiná prin prégratiós'a ingrijire parintiésca, cá se se intreprindia a VII. loteria filantropica de statu si cá intregulu ei venitu curatu se se destine spre ajutorarea celoru nenorociti din diversele tieri ale imperiului, cari au patimutu daune prin inundarea din acestu anu a Dunarei, Elbei, Vistulei si a afluvioru loru.

Aceasta loteria provediuta cu castiguri in modu fórte avutu, s'a deschisu.

Subscrisulu care a avutu onóre mai de multe ori si totudaun'a cu celu mai imbucuratori resultatu de a se adresá catra onoratulu publicu spre a luá parte la asemine intreprinderi intru adeveru umane, se adreséza si de astadata plinu de incredere catra toti generosii confrati iubitori de omenime, rugandui, cá prin cumpararea de sorti se intinda mana de ajutoriu nefericitoru apasati atatu de tare de vitreg'a sórte.

Multor'a le va remunera fortun'a contribuirea depusa pe altariulu iubirei de omenime. Ear' aceia cari nu voru fi asia de norocosi de a se bucur'a de castiguri, si voru aff'a remunerarea loru de securu in aceea fapta buna, ca au intinsu si ei mana de ajutoriu nefericitoru, cari de si locuescu in díverse tieri ale imperiului si nu vorbescu totu aceeași limba, cu tóte acestea inse sunt legati intre sine prin aceeași legatura comuna de fratietate.

Prin acésta loteria, a carei sortire se va tiené de securu in 20. Decembre 1862 se oferescu celoru ce voru luá parte castiguri fórte mari si anume: 1 à 80,000 fl., 1 à 30,000 fl., 1 à 20,000 fl., 1 à 10,000 fl., 2 à 5000 fl., 3 à 4000 fl., 4 à 3000 fl., 5 à 2000 fl., 16 à 1000 fl., 50 à 500 fl. scl. in sum'a totala de

300000 fiorini de val. austr.

SORTIULU custa 3 fl. v. a.

Vien'a in 30. Augustu 1862.

FRIDERIC SRANK,

c. r. consiliariu de gubernu si antiste alu directoratulu de loteria.

Cursurile la bursa in 21. Octomvre 1862 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 83 cr. v. a
Augsburg	—	—	121 " — "
London	—	—	121 " 80 "
Imprumutulu nationalu	—	—	82 " 20 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71 " 20 "
Actiile bancului	—	—	786 " — "
" creditului	—	—	224 " 30 "